Здружение Совет за етика во медиумите на Македонија
ЕТИКА ПРЕС Скопје
Бр. 90/0306
26.02.20 20 год.
Скопје

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 21 февруари 2020 година, врз основа на примена жалба од Џабир Дерала, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет – порталот „Лидер“, со текстот насловен „Дерала ќе ги вадел Шарените револуционери на улица ако не се донесе Законот за ЈО“, го прекрши Кодексот на новинарите во членовите 13 и 14.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 29 јануари 2020 година, Џабир Дерала, поднесе жалба за текстот со наслов „Дерала ќе ги вадел Шарените револуционери на улица ако не се донесе Законот за ЈО", објавен на 29 јануари 2020 година, на интернет – порталот „Лидер" (www.lider.com.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување, пристрасност во информирањето, дискриминација и клевета.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Лидер" и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот не одговори на наводите на жалбата.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 13 и 14.

Член 13: *„Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот".*

Член 14: *„Известувањето од политичките процеси, посебно од изборите, треба да биде непристрасно и избалансирано. Новинарот мора да обезбеди професионална дистанца од политичките субјекти".*

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 21 февруари 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најнапред, утврди дека се работи за текст кој пренесува информација од обраќањето на Џабир Дерала од невладината организација „Цивил" на јавната дебата за Законот за јавно обвинителство во Собранието.

Текстот произлегува од јавниот интерес, зашто и јавните личности, во случајов, истакнат претставник на граѓанскиот сектор, подлежи на постојан јавен надзор и потенцијална јавна критика. Сепак, начинот на кој е обработен текстот не нуди објективна информација и согледување на сите значајни аспекти на темата за која се говори. Содржината е

тенденциозна и со елементи со политичка заднина, без разлика што интернет-порталот „Лидер" информацијата ја презел од друг медиум (Курир.мк). Новинарите се одговорни и за искажаното на другите медиуми, зашто со нивното објавување таквите содржини добиваат јавност и затоа не ги ослободуваат од одговорност.

Комисијата најде дека во текстот е прекршен **членот 13** од Кодексот на новинарите, според кој, новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот. Ваквата отстапка е забележлива во следната реченица:

„Она што министерката Рената Дескоска не го кажа го кажа Дерала, па наместо експертско мислење тој ширеше политичка пропаганда на експертската расправа."

Новинарите имаат право на свое мислење, став и вредносен суд, но не смеат сопственото мислење да го камуфлираат како факти. Мора да биде јасно разграничено што се факти и информации, а што коментар, претпоставка или став на авторот за да се избегнат дезинформирање и манипулирање со публиката.

Понатаму, Комисијата утврди дека во текстот на „Лидер" е прекршен и **членот 14** од Кодексот на новинарите, според кој критичкото следење на политичките процеси се важна обврска на новинарите, но дека тие мора да обезбедат професионална дистанца од политичките субјекти. Ваквото прекршување на Кодексот е нагласено во завршниот дел од текстот:

„Камерата на Инфомакс го овековечи и моментот кога Дескоска и Дерала се договораа што треба да каже претставникот на „граѓанскиот" сектор, пишува Курир."

Известувањето од политичките процеси, посебно од изборите, треба да биде непристрасно и избалансирано. Новинарот мора да обезбеди професионална дистанца од политичките субјекти.

На крајот, Комисијата констатираше дека безмалку истиот текст, по принципот на непопуларното „copy-paste", е пренесен од уште неколку медиуми, кои се предмет на жалба пред Советот за етика.

Жалбената Комисија при одлучувањето внимателно го преслуша говорот на Џабир Дерала во Собранието, во делот, кој што се најде на критика на медиумите, кои се предмет на жалба. Во насока на подобро разбирање на одлуката, делот од обраќањето на Дерала дословно го пренесуваме во форма на цитат:

„Дами и господа, надвор од оваа зграда расте гневот и разочарувањето што оние кои ја заробија државата се уште се на слобода. Ако повторно излеземе на улица, нема да си одиме дома додека не видиме правда. Како сакате, сфатете ме."

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет - порталот „Лидер“ (www.lider.com.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595